

ITS novice april 2014

Uvodnik

Spoštovani člani S-ITS,

Za nami je aktivno pomladansko obdobje. Konec meseca marca smo izpeljali že 22. mednarodni simpozij ISEP. Zelo lepo pa smo ga dopolnili s RITS-Net delavnico na temo »Fleet management and freight«. Predstavljeni so bili zanimivi referati udeležencev s področja Slovenije in drugih evropskih držav. Dogodek je ponovno pokazal, kako pomembna so skupna druženja in mreženje strokovnjakov s področja inteligentnih transportnih sistemov.

V domačem delu novic je torej kratka predstavitev letošnjega ISEP-a, govorimo tudi o aktivnostih naših članov. Mednarodne novice govorijo o dosežkih s področja ITS v svetu. V teku so tudi že pogovori o letošnji strokovni ekskurziji, ki jo bomo predvidoma izvedli v mesecu septembru. Idej je veliko, vsebina ekskurzije pa naj zaenkrat ostane skrivnost. Bo pa poučna, kot vse do sedaj. Napovedujemo tudi evropski in svetovni ITS kongres, ki bosta v Helsinkih in Detroitu.

Kot ste že vajeni, vas tudi tokrat vabim k aktivnemu sodelovanju pri pripravi društvenih novic s predstavitvijo vaših izdelkov ali projektov, ki ste jih izvedli s področja inteligentnih transportnih sistemov. Vaše prispevke prosim pošljite na info@sits.si.

Želim vam prijetno branje novic.

Lep pozdrav,

Robert Rijavec
Predsednik S-ITS

Novice članov društva S-ITS

22. mednarodni simpozij o elektroniki v prometu pod sloganom »ITS for Seamless and Energy Smart Transport« - ISEP 2014

Slovenian ITS Association

Electro technical Association of Slovenia

Slovensko društvo za inteligentne transportne sisteme je v sodelovanju z Elektrotehniško zvezo Slovenije 24. in 25. marca 2014 organiziralo 22. mednarodni simpozij o elektroniki v prometu – ISEP 2014, pod sloganom »Inteligentni transportni sistemi za brezšiven in energijsko pameten transport«.

Simpozij je z govorom dobrodošlice odprl mag. Bojan Babič, državni sekretar za promet na Ministrstvu za infrastrukturo in prostor. Državni sekretar je v svojem nagovoru poudaril pomembnost inteligentnih transportnih sistemov - ITS, saj je z njihovo pomočjo mogoče bolj učinkovito izkoristiti kapacitete obstoječe prometne infrastrukture. Vseeno pa se je potrebno zavedati dejstva, da predpogoj za izvajanje tovrstnih aktivnosti, ostaja izgradnja ustrezne infrastrukture, saj je le tako mogoče prometni sistem uspešno nadgrajevati in vanj vključevati najsodobnejše tehnične in tehnološke rešitve. Ministrstvo za infrastrukturo in prostor, kot krovni resor, si že vrsto let aktivno prizadeva za spodbujanje uvajanja sistemov ITS, tako s koordiniranjem aktivnosti v okviru evropskih projektov, kot tudi s sprotnim prilagajanjem področne zakonodaje. Zbrane na simpoziju sta pozdravila tudi mag. Robert Rijavec, predsednik Slovenskega društva za inteligentne transportne sisteme, mag. Rudi Zorko sekretar Elektrotehniške zveze Slovenije ter dr. Mario Anžek, glavni urednik zagrebške revije Promet, Traffic & Transportation.

Letošnjega simpozija na temo načrtovanja in implementacije sistemov ITS v prometu, se je v dveh dneh udeležilo preko 70 delegatov iz 9 držav, ki so se osredotočili na pomen načrtovanja, razvoja in uporabe inovativnih tehnologij prometne infrastrukture in prometnih sredstev z namenom sinergije med različnimi aplikacijami telematike, ki uporabnikom zagotovijo ključne informacije v realnem času. Inteligentni transportni sistemi in storitve se namreč z bliskovito hitrostjo razvijajo in razširjajo za vse vrste prevoza po vsej Evropi. Cilj simpozija je promocija strateških usmeritev v integracijo in krepitev evropske raziskovalne dejavnosti na področju sonaravnega transporta v Sloveniji, drugih mladih članicah ter pridruženih in sosednjih državah.

Na simpoziju so mednarodni in domači strokovnjaki poudarjali pomen povezave in komunikacije med različnimi vrstami prevoznih sredstev (vozila, vlaki, letala...), o komuniciranju preko mobilnih naprav ter o povezavi med vozili in infrastrukturo v realnem času. Zagotovitev multimodalnih potovalnih informacij v realnem času, uporabniku omogoča enostavnejše in ekološko prijaznejše načrtovanje poti in izbire prometnega sredstva. Upravljavcem prometnih omrežij (cestnih, železniških...) pa podatki o pretokih, hitrosti, potovalnih časih, vremenskih razmerah itd. zagotavljajo možnost učinkovitejšega in optimiziranega vodenja potnikov in prometa v realnem času: optimiziranje mreže semaforских sistemov, upravljanje prometa na daljših koridorjih, hiter odziv v primeru izrednih dogodkov, vodenje prometa glede na povpraševanje s prilagajanjem hitrostnih omejitev, dinamično prilagajanje tarif v cestninjenju prometnega toka, prilagajanje kapacitete mestnega potniškega prometa glede na povpraševanje itd. Povečanje pretoka in zmanjšanje zamud pa imata seveda širši vpliv na celotno družbo, ki se kaže v povečani produktivnosti, zmanjšanju administrativnih stroškov in nenazadnje tudi povečanju dohodkov. Rezultati so predstavljeni v tiskanem zborniku (naročilo na info@sits.si).

Prvi dan kongresa so domači in tuji strokovnjaki predstavili zanimive referate iz področja cestnega, železniškega in vodnega prometa. Drugi dan simpozija pa je bil namenjen delavnici na temo upravljanja tovora in flot tovornih vozil. Delavnica je potekala v okviru evropskega projekta RITS-net, ki je namenjen izboljšanju zavedanja in znanja o pomenu inteligentnih transportnih sistemov na nivoju regije. Na delavnici, ki je bila soorganizirana s strani slovenskega partnerja Razvojni center Srca Slovenije, d.o.o., je bilo predstavljeno trenutno stanje na področju upravljanja voznega parka in tovora, zakonodaja, tehnološke rešitve in primeri dobrih praks tako iz Slovenije kot različnih evropskih držav. Rezultati in prezentaciji so zbrani projektni spletni strani: <http://www.rits-net.eu/index.php?id=60>

Mednarodni simpozij ISEP 2014 se je ponovno izkazal za zelo pomemben dogodek za mreženje ITS strokovnjakov Slovenije in sosednjih držav, z vzpostavitvijo poslovnih in osebnih stikov med starejšimi in mlajšimi obiskovalci. Simpozija, ki predstavljajo jedro razvoja in implementacije inteligentnih transportnih sistemov.

Minister Samo Omerzel predstavil ključne dosežke Ministrstva za infrastrukturo in prostor leta 2013 in prednostne naloge za leto 2014

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO IN PROSTOR

Ministrstvo za infrastrukturo in prostor je v preteklem letu pospešeno izvajalo prednostne naloge s področji infrastrukture, prometa, energetike in prostora. Izjemno intenzivno leto je bilo na zakonodajnem področju, saj je v obdobju od

marca 2013 pa do danes bilo sprejetih kar 9 zakonov, od katerih je še zlasti pomemben nov Energetski zakon. S področja dela MzIP je bilo sprejetih je tudi 36 uredb, ter 34 podzakonskih aktov. Ministrstvo je skrbelo za kakovostno pripravo projektov za izvedbo v novi finančni perspektivi in za prijavo le-teh za sofinanciranje s sredstvi EU. Na vseh velikih projektih so sklenjene ključne izvajalske pogodbe in so v fazi izvedbe, dva manjša projekta pa sta v zaključni fazi oddaje del. Navedene aktivnosti so omogočile rekordno črpanje EU sredstev v letu 2013 (več kot 80% realizacija).

Ključni dosežki direktorata za infrastrukturo:

- Sektor za železnice: ključne prioritete v preteklem letu so se nanašale na izvedbo projektov OP ROPI 2007-2013 in projektov sofinanciranih v okviru TEN-T. Intenzivirane so bile aktivnosti na izvedbi javnih naročil in črpanje EU sredstev na velikih projektih na področju železniške infrastrukture.
- Sektor za ceste: ključne prioritete v preteklem letu so se nanašale na sprejemanje DPNJ-ja za drugo cev predora Karavanke, izgradnjo dela obvoznice Krško in zaključek obvoznice Rogatec ter izgradnja 4 krožnih križišč.
- Sektor za letalstvo: podpisana je bila generalna pogodba o medsebojnih odnosih in ustanovitvi stavbne pravice glede rabe zemljišč na letališču Jožeta Pučnika.

Ključni dosežki direktorata za infrastrukturo:

- Sprejeta je bila resolucija o nacionalnem varnostnem programu varnosti cestnega prometa za obdobje 2013 do 2022.
- Izboljšanje položaja prevoznikov na mednarodnem področju.

Prioritete MzIP za naprej:

- Strateška zaveza za zagotavljanje trajnostne mobilnosti
- Priprava resolucije o nacionalnem programu razvoja javne prometne infrastrukture
- Dokončanje projekta integrirani javni potniški promet (IJPP)

- Recenzija 2. tira in nadaljevanje postopkov za gradnjo 2. tira med Divačo in Koprom
- Strateška umestitev V. in X. koridorja

Nova parkirna mesta za tovorna vozila na pomurskem kraku avtoceste

Družba DARS d.d. je na avtocestnem počivališču Murska Sobota predala namenu skoraj 200 novih parkirnih mest za tovorna vozila. Gre za pomembno pridobitev, saj je s tovornimi vozili najbolj obremenjen ravno cestni koridor med Madžarsko in Italijo. Nova parkirna mesta za tovorna vozila na počivališču Murska Sobota omogočajo bolj učinkovito organizacijo izločanja tovornih vozil v primeru slabih vremenskih razmer. S to pridobitvijo so se za petino povečale skupne zmogljivosti za tovorna vozila na naših avtocestnih počivališčih, s približno 1000 na 1200.

Potem ko je bil pravnomočno sklenjen postopek oddaje javnega naročila »Ureditev parkirišč za tovorna vozila na oskrbnem centru Murska Sobota sever na avtocesti Vučja vas – Beltinci«, je DARS d.d. lani spomladi sklenil pogodbo z izvajalcem v skupnem nastopu, Iskra sistemi d.d. kot vodilni partner in Asfalti Ptuj d.o.o. kot partner. Pogodbena vrednost je znašala 3.132.146,18 evra (brez DDV). Rok dokončanja del je bil osem mesecev od uvedbe izvajalca v delo. Predmet pogodbenih del je bila severna stran obstoječega počivališča Murska Sobota, torej smerno vozišče proti Mariboru (zgraditev skoraj 200 parkirišč za tovorna vozila). S tem prednostno rešujemo smer na vstopu v Slovenijo, kjer so potrebe v primeru neugodnih vremenskih razmer bolj kritične, npr. izločanje zaradi sneženja v osrednji Sloveniji oz. v smeri proti Primorski.

Izvajalec je z deli začel sredi maja 2013 in jih zaključil v pogodbenem roku; konec januarja letos je bil sklican tehnični pregled izvedenih del. Po uspešno opravljenem tehničnem pregledu je bilo družbi DARS d.d. s strani pristojnega

ministrstva izdano uporabno dovoljenje in nova parkirna mesta za tovorna vozila so bila pred kratkim tudi predana namenu.

Ljubljana že drugič prejela nagrado Evropski teden mobilnosti (ETM)

Iz spletne strani www.ljubljana.si: Mestna občina Ljubljana je lani že 12. leto zapored sodelovala v Evropskem tednu mobilnosti, najbolj razširjeni kampanji za trajnostno mobilnost, ki tradicionalno poteka med 16. in 22. septembrom. Z raznovrstnimi dejavnostmi so si prizadevali za uporabo okolju in družbi prijaznejših načinov mobilnosti. Osrednja tema ETM 2013 je bila »Vaš korak za čistejši zrak«, s čimer so želeli spomniti na to, da imajo sami moč storiti marsikaj za čistejši zrak, saj že majhne spremembe v naših potovalnih navadah lahko izjemno vplivajo na kakovost življenja v mestih, kjer je motorni promet glavni onesnaževalec zraka.

MOL je uvedla dva trajna ukrepa: na Dan brez avtomobila, 22. septembra, je omejila osebni motorni promet na Slovenski cesti, na odseku med Šubičevo ulico in Gosposvetsko cesto, ter območje preuredila tako, da je namenila več prostora pešcem, kolesarjem in javnemu prevozu. Kot drugi trajni ukrep pa je uvedla zaprto električno vozilo Kavalir 3, ki dopolnjuje ustrežljivost že ustaljenih dveh odprtih kavalirjev in vozi kar vse leto, ne glede na vreme.

V okviru Evropskega tedna mobilnosti je MOL skupaj s številnimi sodelavci in organizacijami pripravili 10 celotedenskih aktivnosti in kar 20 dogodkov po posameznih dnevih. Še posebej so se izkazale ljubljanske osnovne šole in vrtci, ki so skupaj sodelovali oziroma organizirali kar 250 dogodkov. Več o tem na <http://www.ljubljana.si/si/zivljenje-v-ljubljani/v-srediscu/87899/detail.html>

Slovensko društvo za inteligentne transportne sisteme čestita Mestni občini Ljubljana za prejeto nagrado Evropski teden mobilnosti 2013.

Stoodstotna uporaba varnostnega pasu bi število žrtev zmanjšala za 40 odstotkov

"V Sloveniji je še vedno preveč udeležencev prometa, ki preveliko tvegajo, vozijo pod vplivom alkohola ali prehitro, telefonirajo med vožnjo ter se ne pripnejo," je izpostavil Ivan Kapun iz uprave uniformirane policije Generalne policijske uprave. Kot je pojasnil, jih je od 40 voznikov osebnih avtomobilov, ki so lani umrli na slovenskih cestah, le 15 uporabljalo varnostni pas. Od 16 potnikov, ki so umrli, pa jih je pas uporabljalo šest. "Samo predstavljamo si lahko, koliko tragedijam bi se izognili, če bi bili vsi pripeti," je izpostavil Kapun.

Strokovnjaki so ugotovili, da bi bilo, če bi vsi uporabljali varnostne pasove, med vozniki in potniki v avtomobilih 40 odstotkov manj žrtev.

Zanimivosti

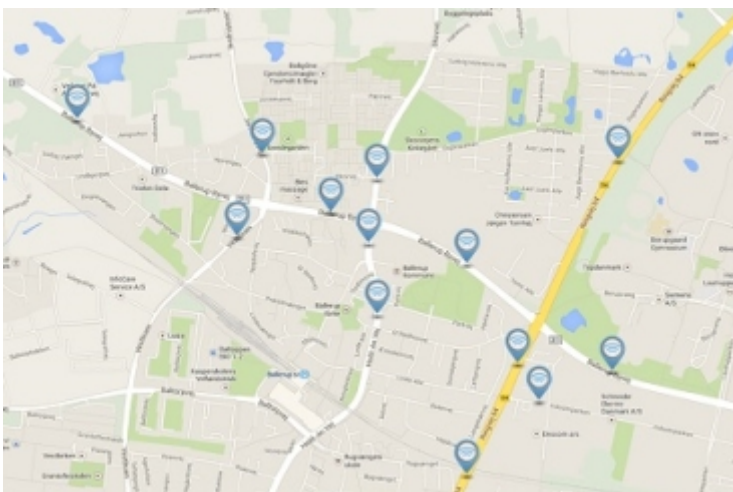
V ameriški zvezni državi Wyoming je pred časom prišlo do napake pri meritvah sunka vetra in sistem je avtomatsko namestil vsebino, ki obvešča o sunkih vetra večjih kot 570 km/h. Upravljalavec ceste je tehnično napako hitro odpravil, komentarji na družbenih omrežjih pa se še kar nekaj časa niso polegli. Eden izmed uporabnikov je ob sliki dodal komentar »Wyoming, kjer se aleja tornadov zdi prijetno vetrovna«.

EU in svetovne ITS novice

Vozniki pomagajo pri zbiranju podatkov in optimizaciji prometnega toka

V Danskem mestu Ballerup so v sodelovanju z mestno občino in direkcijo za državne ceste postavili antene, ki zaznavajo mimovozeča vozila z vklopljenim *Bluetooth* ali *Wi-Fi* signalom. V centru za nadzor mestnega prometa se tako v realnem času zbirajo podatki o povprečnih hitrostih in potovalnih časih na glavnih vpadnicah, v primeru pojava izrednega dogodka pa je s pomočjo semaforških krmilnih programov omogočeno takojšnje ukrepanje in povečanje prepustnosti.

Z namestitvijo majnih in energijsko varčnih anten tako anonimno spremljajo mobilne naprave, tablične računalnike, navigacijske naprave v vozilih pi čemer vsakodnevni migranti pomagajo pri zbiranju podatkov. S pridobivanjem podatkov je omogočeno vodenje prometa v realnem času kar v koničnih urah bistveno zmanjša zastoje, kar vodi k povečani ekonomski učinkovitosti, zmanjšanj potovalnih časov, zmanjšani porabi goriva ter manjšemu obremenjevanju okolja.

Največji inteligentni parkirni sistem nameščen v Moskvi

V Moskvi so vgradili preko 15.000 talnih senzorjev za zaznavanje prisotnosti vozil na parkirnih mestih, kar mesto postavlja v sam vrh inteligentnih parkirnih sistemov. Sistem voznike do prostih parkirnih mest vodi preko spremenljive signalizacije na cesti ter aplikacij na pametnih telefonih. Senzorji so v centralni nadzorni center povezani preko brezžičnega omrežja.

Obilica nafte Norveške ne moti: vsak stoti avtomobil je že električni

Norveška je kljub bogatim naftnim virom ena najuspešnejših držav pri širitvi električnih avtomobilov in uveljavljanju trajne mobilnosti. Norveška vlada bi rada do leta 2018 dosegla raven 50 tisoč registriranih osebnih avtomobilov, zato lastnikom nudi številne ugodnosti. Na Norveškem bodo že aprila dosegli raven enega električnega avtomobila na sto registriranih osebnih avtomobilov. Trenutno imajo registriranih 24 tisoč priključitvenih električnih avtomobilov, ti pa predstavljajo tri odstotke celotne prodaje novih osebnih avtomobilov. Vlada nudi subvencije, saj želi do leta 2018 število električnih vozil povečati na 50 tisoč.

Oproščeni so davka pri nakupu vozila, plačilu cestnin, uporabljajo lahko pasove, rezervirane za avtobuse, brezplačno se vozijo s trajekti, zanje je elektrika tudi brezplačna na eni izmed 4.500 javnih polnilnih postajah. Vladne subvencije bodo trajale do leta 2018 oziroma do dosežene ravni 50 tisoč električnih vozil.

Vinjete za tovorna vozila v Angliji

Od prvega aprila 2014 dalje so v Veliki Britaniji uvedli novo zaračunavanje za uporabo cest, za tovorna vozila, katerih skupna masa presega 12 ton in niso registrirana v Veliki Britaniji. Plačilo bo tako potrebno za vse javne ceste. Nove vinjete so tako na voljo od 17. marca dalje, izbirati pa bo moč med dnevnimi, tedenskimi, mesečnimi in letnimi vinjetami. In za razliko, te vinjete ne bodo kot običajne nalepke, temveč bodo elektronske vinjete, ki bodo vnesene v sistem uporabnika.

Ob začetku novega sistema, bodo nove vinjete na voljo na vseh običajnih prodajnih mestih vinjet in bencinskih servisih. Kontrole bodo oblasti izvajale elektronsko s kamerami in s poizvedbo v sistem registrskih tablic.

Viseči krožni most za kolesarje na Nizozemskem

Nizozemska se skupaj z Dansko uvršča na prvo mesto kolesarjem prijaznih držav v Evropi. Kar 31 odstotkov prebivalstva uporablja kolo za glavno prevozno sredstvo. Nizozemska mesta se emu primerno uvrščajo tudi na prva mesta po naložbah v kolesarsko infrastrukturo: v Groningenu vlagajo kar 26 evrov na kolesarja na leto, v Amsterdamu 25 evrov na kolesarja, v Kopenhagnu 23 evrov, v Londodnu 11,5, v Munchnu pa zgolj 3,8 evra po kolesarju na leto.

V nizozemskem Hovenringu so izvedli tudi prvo dvignjeno krožišče, ki kolesarjem omogoča preprostejše prečkanje avtoceste, hkrati pa ne upočasnjuje prometa na cesti. Hovenring so odprli poleti 2012, od takrat je prejel več nominacij za oblikovalske nagrade. Za krožišče so morali odšteti 12 milijonov evrov, konstrukcija pa je postala turistična atrakcija. Viseči krožni most s premerom 72 metrov, so zasnovali inženirji iz univerz v Eindhovnu in v Delftu, visi pa na kabljih.

Kako preko visečega krožišča potek promet za kolesarje si lahko pogledae na spodnji povezavi <http://www.youtube.com/watch?v=fxN2atgF7tQ>

Prihajajoči dogodki

Trideseta delavnica o telekomunikacijah Vitel na Brdu pri Kranju med 12. in 13. majem 2014

12. in 13. maja bo na Brdu pri Kranju potekala trideseta delavnica o telekomunikacijah pod naslovom »Omrežja prihodnosti«.

Gospodarske uspešnosti in boljše kakovosti življenja si ne moremo več predstavljati brez celovitih aplikacij in globalnih storitev, ki jih omogoča učinkovita komunikacija. Osnova komunikacij so ustrezna omrežja, zato je sektor informacijskih in komunikacijskih tehnologij (IKT) vse bolj prepoznan kot horizontalni sektor z izjemno pomembnostjo za vertikalne sektorje kot so energetika, promet, javna uprava in javna varnost, zdravstvo, izobraževanje in šolstvo itd. Sektor IKT zagotavlja ključne gradnike (tele)komunikacij zahtevane kakovosti za infokomunikacijske storitve in potrebne informacije za njihovo inteligentno vodenje ter odločanje. Če je pred dobrimi desetimi leti uvajanje koncepta omrežij novih generacij (NGN) temeljilo na tehnologiji IP in združevanju pred tem ločenih omrežij (telefonska in podatkovna omrežja, mobilna in kabelska omrežja), pa se danes intenzivno sprašujemo, kakšno omrežja prihodnosti moramo graditi, da bodo zadovoljevala vse nove družbene, gospodarske in tehnološke potrebe.

Smo pred pomembno nalogo, da ocenimo in predvidimo za daljše obdobje, kakšen razvoj sektorja IKT lahko pričakujemo glede na tržne in vsebinske potrebe vertikalnih sektorjev in kakšna naj bo optimalna strategija za delovanje slovenskega sistema IKT. Spoznanja in rezultati odločitev glede strateških usmeritev morajo Slovenijo ohraniti v krogu tehnološko in družbeno najrazvitejših držav.

Zato je jubilejna trideseta delavnica o telekomunikacijah VITEL izjemno primeren dogodek, da se o teh usmeritvah in dejstvih v slovenskem prostoru temeljito pogovorimo.

Več informacij dobite na spletnem naslovu <http://www.ezs-zveza.si/vitel/30delavnica>

10. evropski ITS kongres v Helsinkih na Finskem med 16. in 19. junijem 2014

Med 16. in 19. junijem 2014 bo v Helsinkih na Finskem potekal že 10. Evropski ITS kongres.

Naše društvo je sklenilo sporazum o sodelovanju z ERTICO-ITS Europe za promocijo evropskega ITS kongresa v Helsinkih na Finskem. V okviru omenjenega sporazuma velja dogovor o popustu za člane S-ITS.

V kolikor imate interes, se lahko prijavite kot člani S-ITS s čimer dobite 10 % popust na kotizacijo. Popust velja, v kolikor se bo nabralo vsaj 10 kandidatov. V primeru interesa prosim kontaktirajte predsednika g. Roberta Rijavca na društveni naslov info@sits.si.

Osnovne informacije o kongresu najdete na <http://www.itsineurope.com/its10/>

21. svetovni ITS kongres v Detroitu, ZDA med 7. in 11. septembrom 2014

Letošnji svetovni ITS kongres bo potekal septembra v Detroitu. Rok za prijave je bil dodatno podaljšan, tako da vsi zainteresirani strokovne ali komercialne članke lahko oddate na

<http://itswc.confex.com/itswc/WC2014/cfp.cgi>

Več informacij o samem kongresu pa dobite na <http://itsworldcongress.org/>